

Lezen: 2 Koningen 6:8-23

Tekst.: 2 Koningen 6:16

Bijzonderheid: Oudjaar 2019

Gemeente van Jezus Christus,

Toen ik denk ik een jaar of zeven was woonde ik in den Haag. In de Ananasstraat. Het was oudejaarsdag. Mijn moeder had de kerstboom opgeruimd en ik mocht hem, samen met een grote jongen uit de straat wegbrengen. Jan Peter heette hij. Hij was denk ik wel veertien of vijftien.

Het was toen in die tijd een sport om op z'n Haags 'kerstbomen te rausen'. Je kreeg er nog geen geld voor als je ze wegbracht. Zoveel mogelijk verzamelen om een zo groot mogelijk vreugdevuur te maken. Dus moest onze boom ook naar de verzamelplaats, een paar straten verder, in de Abrikozenstraat. Daar hadden ze een verstopplek boven op het dak van een flat. Met takel en al hezen ze de bomen er op.

Dus ik achterop de fiets bij Jan Peter en ik sleepte de boom achter me aan... We waren de straat nog niet eens uit. Ik zat amper achter op de fiets. Of ineens kwamen er twee jongens op een brommertje aan en die wilden die kerstboom meepikken. Ik zie het brommertje nog voor me. Eén van die gasten had een boksbeugel. Ze waren allebei een stukje groter dan Jan Peter, dus ook dan ik, dus ik was nogal bang.

Maar wat gebeurde. Jan Peter floot drie keer op zijn vingers, heel hard. En verderop ging een deur open en daar kwam Lex aangerend. Een jongen die nog groter was dan die andere jongens. En zo werden we verlost. Want na een paar klappen over en weer – en ik stond daar als klein jochie tussen te kijken, het ging een beetje langs me heen – dropen de jongens af op hun brommertje. Lex pakte ook een fiets en toen hebben we samen onze boom weggebracht. Toen die veilig en wel op het dak getakeld was gingen we weer naar huis.

De volgende ochtend lagen er nog de smeulende resten van tientallen bomen op het kruispunt van de Appelstraat en de Vlierboomstraat. Tegenover het postkantoor. Ik had 's nachts daar niet mogen kijken van mijn ouders. Maar nu zag ik met eigen ogen hoe onder andere onze boom in vlammen was opgegaan. Het moet een prachtig vuur geweest zijn.

Aan deze dingen moest ik denken toen ik deze tekst las. Alles leek verloren. We zouden de boom moeten afstaan. Maar drie keer fluiten op je vingers. En het was opgelost. Zo dichtbij was de hulp.

...

Het thema van deze dienst is:

Slide 1   **Gods hulp is er altijd**

Slide 2   Wees niet bang

Broeders en zusters, 'wees niet bang' kan een dooddoener zijn. Als je dat zegt tegen mensen die leven in Noord-Syrië. Of als je dat meegeeft aan mensen, die op straat moeten leven in onze stad. Als je het zegt tegen de Palestijnen in de Gaza strook. Of tegen mensen die aan een angststoornis lijden. En zo kun je nog wel even doorgaan. Wees niet bang is vaak een oppervlakkige kreet. Om mensen gerust te stellen. Maar die

mensen voelen zich vaak niet begrepen als je dat zegt. Want, denken ze of zeggen ze, je moest eens weten! Dan zou jij ook bang zijn.

De bijbel is er heel helder in: er is in deze wereld *wel* heel veel om bang voor te zijn. Deze wereld is slecht en je moet er niet al te veel goeds van verwachten. De duivel gaat rond als een brullende leeuw op zoek naar prooi. Er is veel verdriet, pijn, honger en oorlog. Zonden hebben vaak grote gevolgen. Eenzaamheid en ik gerichtheid maakt veel stuk. En de toekomst ziet er somber uit. Daarover laat Gods woord geen onduidelijkheid bestaan. Het is een donkere wereld.

Toch wordt juist in de bijbel dit heel vaak gezegd. Wees niet bang. Meer dan tachtig keer klinkt het: wees niet bang. Ook in het kerstevangelie nog. Tegen Zacharias, toen de engel Gabriël ineens naast het altaar stond. Tegen Maria toen diezelfde engel de geboorte van Jezus aankondigde. En ook tegen de herders klinken deze woorden. Wees niet bang.

En ook in onze tekst van vanavond klinkt datzelfde als boodschap voor het ingaan van het nieuwe jaar. Wees niet bang. Dat zegt Elisa tegen zijn knecht. En dat terwijl hij alle reden had om bang te zijn. Want de situatie is nogal bedreigend.

Het volk van God is in een situatie, waarin ze telkens overvallen worden door benden uit Syrië. De tactiek van guerrillaoorlogen is niet alleen vandaag populair. Bij IS, met aanslagen. En bij Boko Haram. Ook in de tijd van de Bijbel vond die plaats. Gesteund door de overheid in Aram waren er benden actief om het beloofde land te plunderen. Korte hevige aanvallen. En dan weer terugtrekken. Dat is tenminste het beeld dat je krijgt vanuit vers 23. Het voordeel van zulke aanvallen is, dat het altijd onverwacht is. Het vergt geen grote troepenbewegingen. Geen tactische plannen. Het kost niet hele legers. Nee, kleine groepen. Snel verplaatsbaar. Dus wordt je altijd overvallen. Je kunt je tegen guerrilla's bijna niet verdedigen.

Maar in Israël lukt het ze wel. Telkens als de benden een overval wilden plegen. Dan bleken de bewoners van die streek gewaarschuwd. Ze waren gevlucht. Of hadden zich bewapend. Of ze hadden ander voorzorgsmaatregelen genomen. Dat wordt zo opvallend dat de koning vermoedt dat er verraad in het spel is. Maar dan komt de aap uit de mouw. Het is de profeet van God, Elisa. Hij weet alles van te voren. Zo veel weet hij, dat u zelfs in uw slaapkamer niet veilig bent. God is overal. Ook daar waar jij denkt dat je alleen bent. Waar niemand je ziet. Hij is er.

Dat is bedreigend als je vijand van God bent. Als je je wilt verstoppen voor hem. Als je op de vlucht bent voor zijn confrontatie. Dan is het vervelend. Zo'n God die alles weet en overal is. Maar als je bij hem hoort. En je gelooft in hem. Dan is dat juist bevrijdend. Dat zie je ook in **Psalm 139: 1-3 en 17-18** (slide). David zingt daar over God die overal bij is. Maar dat is juist rijk! God is er bij.

God is er ook bij als het bedreigend wordt. Want, zoals ik al zei, de knecht van Elisa heeft alle reden om bang te zijn. Op een gegeven moment wordt de stad Dotan, waar Elisa woont, hermetisch afgesloten. De benden omsingelen in de nacht de stad. Niemand kan er in of uit. Als de knecht dat ziet, dan slaat de schrik hem om het hart. Hij weet dat ze komen voor Elisa. Gevangenneming zal volgen. En waarschijnlijk na marteling de dood. En Elisa's knecht zal wel meteen een kopje kleiner worden gemaakt. Net als alle andere inwoners van Dotan.

Als hij dan in paniek Elisa wakker maakt. Dan spreekt Elisa deze woorden: wees niet bang.

Luisterlied: Sela – Mijn toevlucht (psalm 91):

Slide 3   Wij zijn met meer dan zij

Het is oud en nieuw vanavond. Een moment van terugkijken en vooruitzien. Er zijn mooie dingen gebeurd dit jaar. Kinderen werden geboren en gedoopt. Sommigen van ons zijn opa en oma geworden. Er waren jongeren die openbare geloofsbelijdenis deden. Er trouwden mensen. Er werd winst gemaakt. Heel veel gewone dingen gingen gewoon goed. Noem dat maar gewoon. We hadden eten en drinken. Kerkdiensten. Vriendschap en goede harmonie. En zo kunnen we nog wel een tijdje doorgaan. Examens werden gehaald. Opleidingen gestart of afgerond. En zo voort. Veel, heel veel om dankbaar voor te zijn.

Er waren ook verdrietige dingen. We komen ongeloof tegen, soms heel dichtbij, bij een van onze kinderen. Er zijn geliefden overleden. Er is ziekte en pijn. Je had misschien verlangens die helemaal niet uitkwamen. Je leven was frustrerend op een bepaald gebied. En je kon er zo weinig aan veranderen. Er is therapie gevolgd en hulp gezocht. Moeiten op het werk. Eenzaamheid en verdriet. Het gaat onze deur niet voorbij. Er is ruzie geweest en moeiten in huwelijken. Opvoeding die moeizaam liep. En ook hier kunnen we nog wel even doorgaan.

En zo zijn onze herinneringen gemengd. Het leven is nu eenmaal niet allemaal positief. Er zijn verdrietige dingen en blij. Hoopvolle dingen en frustrerende. Dat is het voorbije jaar. En zo ziet onze toekomst er uit.

En dan klinkt er in de bijbel regelmatig: wees niet bang. Ook in onze tekst. En we hebben net al gezien: Elisa's knecht heeft reden genoeg om bang te zijn. Waarom zou je niet tegen de toekomst op zien? Waarom zou je met vertrouwen het nieuwe jaar in gaan? Wat is je garantie voor de toekomst? En dan gaan de ogen van Elisa's knecht open.

Toen onze Tim een jaar of 16 was, toen ben ik een keer met hem naar een open dag geweest van het korps mariniers. Als ouder loop je er een beetje bij en soms mag je wat meedoen. En op een gegeven moment was er een demonstratie *night vision*. Je kreeg een infra rood toestel op je hoofd. En vervolgens gaat het licht uit. Pikkedonker. Maar jij, jij kunt alles zien. Door de bril die je op hebt.

En dat is precies wat er gebeurt als je kijkt met geloofsogen. Elisa deed dat. Hij kent God. Hij weet van zijn bescherming. Hij weet dat God er altijd bij is. Misschien kent hij de psalm van David uit zijn hoofd. Heer, u bent altijd bij mij. U legt uw handen op mij. En u bent voor mij en naast mij en om mij heen. Elke dag. Elisa wordt in vers 9 godsman genoemd. Een bijzondere naam. Maar dat is hij. Godsman. Man van God. Hij hoort bij de Heer van de hemel en de aarde. De Almachtige. Nou, als je bij die God hoort. Dan ben je bijzonder. Dan heeft de Heer bijzondere zorg voor je. Dat geeft Elisa dus een bevoorrechte positie.

Jij wordt christen genoemd. Je hoort bij Christus. En dat geeft jou net zo goed een bevoorrechte plek. Dat staat ook in **Romeinen 8:31-34a** (slide). God zal voor je zorgen. Hij is er bij, zoals we bij het eerste al zagen. Niet bedreigend, maar beschermend. Zoals we in het lied van Sela hoorden, Psalm 91 is dat. God beveelt zijn engelenwacht om te waken op je wegen.

Elisa bidt dat zijn knecht dat ook mag zien. Zien wat je normaal niet ziet. Bij de knecht gebeurt dat zeer bijzonder. Want hij ziet letterlijk de vurige wagens en paarden die beschermend om hen heen zijn. En dat is ons niet gegeven. Tenminste, meestal niet. Maar je mag er wel op vertrouwen. De God van Elisa is de God

van jouw leven. Hij wil je door deze geschiedenis dieper laten kijken. Om je te laten vertrouwen. Hij is er. Zijn hulp is altijd bij je. Dag mag je geloven.

Zeker. Er is een geestelijke strijd gaande. En die gaat niet over onze hoofden heen. Maar die wordt uitgevochten *in* ons leven. In jouw hart. En dat van je kinderen. God en satan strijden om deze wereld. Strijden om mensen aan hun kant te krijgen. En de angst kan je om het hart slaan. Hoe gaat dat met mij? Hoe zal dat gaan met mijn kinderen? Met de kerk? Zal de zoon van God bij zijn terugkomst nog geloof vinden op aarde?

Maar ook op niet-geestelijk gebied. Hoe zal het gaan? Zullen we nog veilig zijn? Zal het milieu nog verder kapot gaan? En ga zo maar door. Op deze dag mag ik u het evangelie van Elisa's woorden voorhouden. Wees niet bang. Wij zijn met meer dan zij. Kijk met geloofsogen, lieve mensen. Lees bijvoorbeeld Openbaring. God heeft niet beloofd dat geen onheil zal komen. Nee, juist het naderen van Jezus, juist het dichterbij komen van de voleinding. Juist dat maakt dat de duivel geen kans onbenut laat om verderf te zaaien. En we zien het gebeuren. Houd moed. Want God is sterker. En zijn hulp is er altijd.

Slide 4   We horen bij de overwinnaar!

De afloop van deze geschiedenis van Elisa is prachtig. God slaat de overvallers met blindheid. Elisa loopt helemaal met ze naar Samaria, twintig kilometer verderop. En ze volgen als lammetjes. Midden in de grote stad Samaria opent God hun ogen weer. Ze zullen in paniek geweest zijn. Gevangen in de hoofdstad van de vijanden. De koning wil ze doden, maar Elisa steekt daar een stokje voor. In plaats daarvan raadt hij de koning aan ze een maaltijd voor te zetten. Dat is wat je als overwinnaar doet. Niet van je af slaan. Niet paniekerig tegenstanders doden. Maar majesteitelijk ze eten geven. Jezus zegt dat later zelf in de Bergrede dat je zo met vijanden moet omgaan. Ook in het Oude Testament komt dat dus voor. En Paulus schrijft ook zoiets in **Romeinen 12: 19-21**. En het effect is dan ook zo. Sindsdien houden de guerrilla-aanvallen op. Het volk heeft een tijd lang rust. Zo zorgt God voor zijn volk.

Het is een prachtig gebaar. Je vijanden lief hebben. Dat kan alleen als je niet bang bent. Als je leeft in het besef, dat je bij de overwinnaar hoort. En wij mogen in dat besef leven. Want Jezus heeft geroepen: Volbracht!! Een overwinningskreet was het. En sindsdien is de satan nog niet weg, maar wel in paniek. Dat is heftig, dat weet ik wel. We moeten de duivel, ook in zijn stuiptrekkingen, niet onderschatten. Alert zijn. De wapenrusting aan. Gods woord in je hart als verdediging. Ook het komende jaar. Maar juist dat woord van God geeft ook regelmatig een kijk achter de schermen. De bijbel opent je ogen. Zeker in het boek Openbaring. En daarin mag je zien, dat jij bij aan de kant van de overwinnaar staat. Als je gelooft mag je zeker zijn: mij kan niets overkomen. Want God is sterker. Wij zijn met meer dan zij. Ik hoef niet bang te zijn.

Nou, dan zullen we het komende jaar ook maar op die God vertrouwen. We weten niet wat er gaat gebeuren. Door de zonde zal het vanuit de mensen niet veel verheffends zijn, vrees ik. Maar dat is niet bepalend voor ons toekomstbeeld. Christenen mogen vertrouwen. Want je hoort bij de kant van de overwinnaar. Lezen: **Romeinen 8:35-39**.

Amen